

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 10 mars 1921 kl. 2 e. m.

*Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 5
om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om anordnande
av vilohem företrädesvis för mödrar.*

Motionen

I en inom andra kammaren väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 239, har herr *Bergström* i Bäckland hemställt, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t måtte låta verkställa en utredning, om vilka åtgärder borde vidtagas från statsmakternas sida för att få sådana vilohem till stånd, där verklig vila med även tillgänglig läkarevård kunde företrädesvis beredas mödrar, som särskilt äro i behov av sådan för sin hälsa och ej på annat lämpligt sätt kunna erhålla densamma, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill en sådan utredning skulle kunna föranleda».

Med avseende på motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet

Den i motionen föreslagna åtgärden är, såsom av motiveringen framgår, närmast tänkt såsom ett led i arbetet för tuberkulosens bekämpande. I likhet med motionären tror också utskottet, att upprättandet av särskilda vilohem för mödrar, vilkas allmänna hälsotillstånd blivit nedsatt genom alltför kraftansträngande verksamhet i hemmen, skulle bliva av stor betydelse för ifrågavarande arbete såsom ägnat att förebygga uppkomsten och spridningen av nämnda folksjukdom. Utskottet finner där-

för motionens syfte synnerligen behjärtansvärt och i och för sig förtjänt att av statsmakterna allvarligt beaktas.

Vid granskning av motionen har emellertid utskottet icke kunnat underlåta att se det i densamma framställda yrkandet i samband med de mångfaldiga andra krav och önskemål i fråga om lämpligaste sätet att bekämpa tuberkolosen, som alltjämt göra sig gällande. Av erfarenheten är känt, att de egentliga sanatorierna icke på långt när förslå för sitt ändamål. För vården av de lungsjuka ha därför på enskilt initiativ och med kommunalt understöd på en del orter anstalter av enklare typ kommit till stånd. Långt flera sådana äro dock av behovet påkallade. Ett annat slag av anstalter, som visat sig behövlige men som i vårt land ännu saknas, äro konvalescenthem eller s. k. arbetsanstalter, där från sanatorierna utskrivna patienter kunna upptagas för att småningom under lämplig behandling vänjas att återgå till det normala arbetet. Ett verksamt medel att hejda tuberkulosmittans spridning är inrättandet av särskilda upptagningshem för friska barn från tuberkulösa familjer. Fyra sådana hem finnas, vilket dock icke torde vara tillfyllest.

Mycket återstår sålunda att göra, innan en tillfredställande lösning av själva vårdanstaltsfrågan uppnåtts. Under sådana förhållanden synes det utskottet som om skäl talade för att det i motionen berörda spörsmålet om vilohem tills vidare finge anstå, låt vara att även detta spörsmål, såsom ovan framhållits, är av stor vikt och att intet eller mycket litet hittills åtgjorts för dess lösning. Så vitt utskottet har sig bekant finnes hos oss endast ett vilohem av ifrågavarande beskaffenhet, vilket för övrigt delvis är upplåtet för tuberkulösa. I varje fall torde, för erhållande av en enhetlig överblick av de olika utvägarna för tuberkulosens bekämpande, frågan om upprättande såväl av vilohem som av vårdanstalter av skilda slag lämpligen böra upptagas till utredning i ett sammanhang.

Efter vad utskottet inhämtat pågår för närvarande en sådan allsidig utredning angående de tuberkulösa sjukdomarnas förebyggande och bekämpande, vilken tillkommit på initiativ av Nationalföreningen mot tuberkulos. Då i denna utredning, vilken väntas bliva färdig innevarande år, jämväl ingår det spörsmål som i motionen framförts, synes resultatet av densamma först böra avvaktas, innan ytterligare åtgärder i den av motionären föreslagna riktningen vidtagas.

I anslutning till vad sålunda ovan anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon andra
kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 10 mars 1921.

På utskottets vägnar:

F. BLOCK.

Närvarande vid förevarande ärendes slutbehandling: herrar *Block, Fast, Isaksson, Schill, Björk, Johansson* i Bro, *Hellberg, Olsson** i Labbemåla, *Clemed-son* och *Törnkvist*.

---

* Icke närvarande vid justeringen.